

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2005-2-81 (Önaraştırma)
Karar Sayısı : 06-13/155-39
Karar Tarihi : 16.2.2006

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

10 **II. Başkan** : Tuncay SONGÖR

Üyeler : Prof. Dr. Zühtü AYTAÇ, Rifki ÜNAL,
Prof. Dr. Nurettin KALDIRIMCI, M. Sıraç ASLAN,
Süreyya ÇAKIN, Mehmet Akif ERSİN

B. RAPORTÖRLER : Özge İÇÖZ, Adnan AKGÜN, Remzi Özge ARITÜRK

C. ŞİKAYET EDEN : Eser Telekomünikasyon Sanayi ve Ticaret A.Ş.
Anadolu Blv. 11. Sok. No:14 06510 Söğütözü/Ankara
Temsilcisi Av. S. Murat ÇELİKTEN
Bülten Sokak No:9/17 Kavaklıdere/Ankara

20 **D. HAKKINDA ÖNARAŞTIRMA**

YAPILAN : Türk Telekomünikasyon A.Ş.
Turgut Özal Bulvarı 06103 Aydınlikevler/Ankara

E. DOSYA KONUSU : Türk Telekomünikasyon A.Ş.'nin denizaltı ve karasal fiberoptik kablolardaki hakim durumunu kötüye kullandığı iddiası.

F. İDDİALARIN ÖZETİ : Şikayetçi tarafından yapılan başvuruda özetle;

- 30
- Avrupa Birliği (AB) fonları ile desteklenen "Delivery of Advanced Network Technology to Europe (DANTE)" adındaki bir kuruluş tarafından, AB ve Birliğin yakın işbirliği içerisinde olduğu ülkelerdeki araştırma ve eğitim alanlarında çalışan kurumların ortak bir ağ üzerinde birleştirilmesi amacıyla uluslararası bir ağ oluşturulmasına yönelik "GEANT PAN European Research and Education Network (GN2)" adında bir ihale düzenlendiği,
 - Eser Telekomünikasyon Sanayi ve Ticaret A.Ş. (Eser Telekom) tarafından bu ihaleye teklif vermek için gerekli olan denizaltı ve karasal fiber optik kablolar üzerinden 622 Mbps ve 1.2 Gbps hızlarında kiralık devreler için Türk Telekomünikasyon A.Ş.'den (Türk Telekom) fiyat talep edildiği,
 - Uluslararası nitelikteki GN2 ihalesine verilecek teklif bakımından temel bileşen durumundaki uluslararası kiralık devreler için tarife bilgilerinin, Eser Telekom'un birçok sefer yinelenen taleplerine ve Türk Telekom'un ilgili tarife bilgilerini sağlamakta gecikmesine bağlı olarak söz konusu ihalede
- 40

sonlanma tarihi açısından hak kaybına uğrama olasılığının belirtilmesine karşın Türk Telekom tarafından uzunca bir süre sağlanmadığı,

- Bu bilgilerin ancak ihalenin sonuca bağlanacağı tarihte sağlandığı;
- Bununla birlikte Türk Telekom'un söz konusu tarife bilgilerini aynı ihale kapsamında aynı hizmeti sağlamak amacıyla talep eden bir başka şirket olan Yunanistan uyruklu OTE Telekomünikasyon şirketine (OTE) daha önceden sağladığına yönelik bilgi edinildiği,
- 50 - Ayrıca gerek Eser Telekom, gerek OTE tarafından aynı hizmetin sağlanmasına yönelik talep edilen hizmetler için Eser Telekom'a verilen teklifin OTE'ye sunulan teklife göre çok yüksek düzeylerde olduğu,
- Türk Telekom'un, Eser Telekom'un tarife bilgilerine yönelik talebini uzunca bir süre karşılamayarak Eser Telekom'u oyalamak suretiyle DANTE projesi kapsamında yapılan GN2 ihalesinde rekabetçi bir yapının oluşmasını engellediği,
- Yine Türk Telekom'un aynı ihale için aynı hizmeti sağlama çabasındaki Eser Telekom ve OTE arasında, Eser Telekom aleyhine ayrımcılık yaptığı ve kendisine telekomünikasyon sektöründe değişik alanlarda sahip olduğu 60 dört lisansla rakip olan Eser Telekom'u, denizaltı ve karasal fiber optik kablolardaki hâkim durumunu ve telekomünikasyon sektöründeki finansal gücünü kullanarak pazar dışına çıkarmayı amaçladığı

ifade edilmiştir.

G. DOSYA EVRELERİ: Kurum kayıtlarına 21.7.2005 tarih ve 4989 sayı ile giren şikayete ilişkin olarak yapılan inceleme sonucunda düzenlenen 5.9.2005 tarih ve 2005-02-81/İİ-05-AD sayılı İlk İnceleme Raporu, Rekabet Kurulu'nun 8.9.2005 tarih ve 05-55/844-M sayılı kararı ile Türk Telekom'un öne sürülen davranışlarının, telekomünikasyon sektöründeki finansal gücünü, denizaltı ve karasal fiber optik kablolardaki hâkim durumunu kullanarak Eser Telekom'u pazar dışına çıkarmaya 70 yönelik olup olmadığına ilişkin iddiaların doğruluğunu araştırmak ve bu konuda soruşturma açılmasına gerek olup olmadığını belirlemek amacıyla Türk Telekom hakkında önaraştırma yapılmasına karar verilmiştir. Dosyaya ilişkin ilk inceleme ve önaraştırma aşamalarında sırasıyla, 28.7.2005 tarih, 2859 sayılı ve 14.11.2005 tarih, 4791 sayılı yazılar ile Telekomünikasyon Kurumu'ndan görüş istenmiş ve Telekomünikasyon Kurumu'nun görüşleri sırasıyla 26.8.2005 tarih, 6020 sayılı ve 29.12.2005 tarih, 9257 sayılı yazılar ile Rekabet Kurulu kayıtlarına girmiştir. Rekabet Kurulu tarafından önaraştırma yapılmasına karar verilmesi üzerine yapılan inceleme sonucunda hazırlanan 31.10.2005 tarih 2005-2-81/ÖA-05-Öİ sayılı Önaraştırma Raporu, 3.2.2006 tarih ve REK.0.06.00.00-110/18 sayılı 80 Başkanlık önergesi ile 06-13 sayılı Kurul toplantısında görüşülerek karara bağlanmıştır.

H. RAPORTÖRLERİN GÖRÜŞÜ: İlgili raporda; Türk Telekom'un DANTE Projesi kapsamında açılan ihaleye yönelik Eser Telekom'un taleplerini ihale tarihine kadar karşılamadığı, Türk Telekom'un bu eylemlerinin arkasında haklı bir ticari gerekçe bulunmadığı; dosya kapsamında yapılan incelemelerde, Türk Telekom tarafından Eser Telekom'un benzer taleplerine rağmen bu talepler göz ardı edilmek suretiyle Yunanistan uyruklu OTE Globe firması ile bir anlaşma yapılarak bu firmaya DANTE projesi kapsamında kapasite sağlandığının tespit edildiği, Rekabet Kurulu'nun Kanun'un 41. maddesi çerçevesinde alacağı kararda bu hususu göz önünde bulundurması gerektiğinin düşünüldüğü ve Türk Telekom'un bu eylemlerinin Eser Telekom'un pazar dışına çıkarılmasına sebebiyet verebilecek nitelikte olduğu, dolayısıyla Türk Telekom'un bu yolla 4054 sayılı Kanun'un 6. maddesini ihlal ettiği iddiaları ciddi bulunarak bu teşebbüs hakkında 4054 sayılı Kanun'un 41. maddesi uyarınca soruşturma açılması gerektiği ifade edilmiştir.

I. YAPILAN İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

I.1. Taraflar

I.1.1. Eser Telekomünikasyon Sanayi ve Ticaret A.Ş. (Eser Telekom)

Dosya mevcudu bilgilere göre; 1982 yılından itibaren telekomünikasyon sektöründeki müteahhit firmalardan biri olan ERE Holding (ERE), 1996 yılına kadar anahtar teslimi taahhüt projeleri üstlenmek suretiyle telekomünikasyon sektöründe faaliyet göstermiştir. Bu projelerin yanı sıra, 1996 yılında Türk Telekomünikasyon A.Ş.'nin açtığı Kablo TV İşletmeciliği ihalesi ve 1997 yılında faaliyete geçen uydu yer istasyonu işletmeciliği ile ERE, telekomünikasyon sektöründe faaliyetini sürdürmüştür.

1997 yılında ERE, Türk Telekom ile imzaladığı sözleşme çerçevesinde INTELSAT, EUTELSAT ve TÜRKSAT uyduları üzerinden hizmet verecek uydu sistemleri işletmeciliğine başlamıştır. İhtisaslaşmayı sağlamak amacıyla 1999 yılında bu alandaki işleri, bu konuda faaliyet göstermekte olan Eser Telekomünikasyon Sanayi ve Ticaret A.Ş.'a devredilmiştir. Eser Telekom hâlihazırda Ankara, İstanbul'da kurulan 4 adet yer istasyonu aracılığı ve Ankara, İstanbul ve İzmir'de oluşturulan POP noktalarıyla geniş bantlı internet ve noktadan noktaya data erişim hizmetleri vermektedir.

Eser Telekom hâlihazırda Uydu Telekomünikasyon Hizmetleri Ruhsatı, "A Tipi" Uzak Mesafe Telefon İşletmeciliği Ruhsatı, Karasal Hatlar Üzerinden Veri İletim Hizmeti Ruhsatı ve İnternet Servis Sağlayıcılığı Genel İzin Belgesi olmak üzere dört farklı lisansa sahiptir.

I.1.2. Türk Telekomünikasyon A.Ş. (Türk Telekom)

Dosyada yer alan bilgilere göre; Türk Telekom, Ankara Ticaret Sicili'ne 103633 sicil numarası ile kayıtlı bir anonim şirkettir. Türk Telekom'un başlıca faaliyetleri arasında, telefon santrallerini ve yurt çapındaki şehir içi ve şehirlerarası sabit hat şebekesini ve veri ağlarını, yurt içi ve yurt dışı haberleşme ve veri transferini sağlamak amacıyla işletmek bulunmaktadır. Ayrıca Türk Telekom, %40 pay ile

06-13/155-39

ortak olduğu Avea İletişim Hizmetleri A.ř. (Avea) kanalı ile GSM hizmetleri piyasasında da faaliyette bulunmaktadır.

130 406 sayılı Kanun'un 1. maddesi ile Türk Telekom'a, her türlü telekomünikasyon hizmetlerini yürütme ve telekomünikasyon altyapısını işletme yetkisi verilmiştir. 31.12.2003 tarihi itibarıyla Türk Telekom'un, telekomünikasyon şebekeleri üzerinden sunulan ulusal ve uluslararası ses iletimini ihtiva eden telefon hizmetlerindeki tekeli kalkmıştır. Türk Telekom sektördeki faaliyetlerini Telekomünikasyon Kurumu ile imzalamış olduğu görev sözleşmesi çerçevesinde sürdürmektedir.

Hisselerinin %55'inin özelleştirme süreci içerisinde olduğu Türk Telekom'un sermayesi 3.500.000.000.000 T.L.'dir. Türk Telekom'un beheri 1.000 TL. değerinde olan A, B, C, D ve E (altın hisse) grubu hisseleri bulunmaktadır. Bu grupların hisse miktarları řu şekildedir:

Tablo 1: Devir öncesi Türk Telekom'un hisse yapısı.

HİSSE TÜRÜ	HİSSE MİKTARI
A Grubu	1.785.000.000.000
B Grubu	1.190.000.000.000
C Grubu	349.999.999.999
D Grubu	175.000.000.000
E Grubu	1
TOPLAM	3.500.000.000.000

Hazine Müsteşarlığının Türk Telekom'daki pay sahipliğine dayanan oy, yönetim, temsil, denetim vb. hak ve yükümlülükleri Ulaştırma Bakanlığı tarafından kullanılmaktadır.

140 Türk Telekom'un %55 oranındaki hisseleri, özelleştirme sürecine ilişkin çalışmaların 14.11.2005 tarihi itibarıyla tamamlanması ile birlikte Oger Ortak Giriřim Grubu'na devredilmiştir.

Özelleştirme sürecinin öngörülen şekilde tamamlanması ile birlikte, Türk Telekom'un ortaklık yapısı aşağıdaki tabloda yer almaktadır:

Tablo 2: Devir sonrası Türk Telekom'un ortaklık yapısı

HİSSE TÜRÜ	HİSSEDARLAR	HİSSE ADEDİ	HİSSE PAYI (%)
A	Oger Telecoms	1.925.000.000.000	55
B	Hazine Müsteşarlığı	1.574.999.999.999	45
C	Hazine Müsteşarlığı	1	
TOPLAM		3.500.000.000.000	100

Devir ile birlikte bu ortaklık yapısı çerçevesinde, Hissedarlar Sözleşmesi'nin 4.1. maddesine göre, yönetim kurulunda; 3 tanesi B grubu hisseler için, 1 tanesi C

grubunu oluşturan altın hisse için olmak üzere toplam 4 üye Hazine Müsteşarlığı tarafından, geriye kalan 6 üye de Oger Telecoms tarafından atanacaktır.

150 **I.2. İlgili Pazar**

Avrupa Birliği fonları tarafından desteklenen, İngiltere merkezli “Delivery of Advanced Network Technology to Europe” (DANTE) adındaki bir kuruluş tarafından, Avrupa Birliği ve Birliğin yakın işbirliği içerisinde olduğu ülkelerdeki Araştırma ve Eğitim alanlarında çalışan kurumların ortak bir “iletişim ağı” üzerinde birleşmesi ve “uluslararası bir ağ” oluşturulması amacıyla, “GEANT Pan European Research and Education Network” adında dönemsel olarak iletişim hizmeti alımına ilişkin olarak ihaleler düzenlenmektedir.

160 Bu ihalelerde ihaleye katılanlarca, bağlantı adresleri belirli merkezlerin Avrupa üzerindeki uluslararası ağ bağlantılarının sağlanması için teklifler verilmekte ve tekliflerin kabulüne bağlı olarak, söz konusu hizmet, denizaltı fiber optik kablolar üzerinden veya uydu bağlantısı yoluyla, (DANTE'nin ihtiyaç duyduğu kapasite ve hızda) veri iletişimi taahhüdü altına girilmektedir.

170 Ülkemizde uluslararası kiralık devre hizmetleri hâlihazırda Türk Telekom tarafından sağlanmaktadır. Söz konusu hizmet, bu hizmeti talep edenlerin belirlemiş olduğu adresler için Türk Telekom'un diğer operatörlerle karşılıklı yapmış olduğu anlaşmalar ile iki nokta arasında uçtan uca kapasite sağlanması şeklinde gerçekleştirilmektedir. Uluslararası kiralık devre hizmeti, Türk Telekom'a ait fiber optik kablo terminal istasyonları ile karşı ülke operatörü fiber optik kablo terminal istasyonları arasındaki kapasitenin ortak karşılanması ve her iki ülke operatörünün kendi yerel uzantısındaki kapasitenin tamamının, o ülke operatörü tarafından karşılanması yoluyla sağlanmaktadır.

Türkiye ile sınır komşusu olmayan ülkeler arasındaki uluslararası kiralık devre talepleri, devrenin kurulacağı iki ülke arasında izlenecek güzergâhtaki iletim sistemleri üzerindeki kapasitenin ülke operatörlerince maliyetlerinin yarı yarıya karşılanması yoluyla sağlanmaktadır. Sınır komşusu olan ülkeler arasında ise uluslararası kiralık devre talepleri, Türk Telekom'un yerel ağının sonlandığı uluslar arası fiber optik kablo terminal istasyonu ile sınır komşusu ülkedeki operatörün yerel ağının sonlandığı uluslar arası fiber optik kablo terminal istasyonu arasındaki ortak yatırımlar ile gerçekleştirilen sınır bağlantıları üzerinden sağlanmaktadır.

180 Türk Telekom'un sahip olduğu uluslararası fiber optik terminal istasyonları ve bağlantıları kullanılmadan yurt içi yerel ağın uluslararası bağlantısının gerçekleştirilmesi mümkün değildir.

Önaraştırma kapsamı içerisinde, Türk Telekom'un sahip olduğu iki uluslararası veri devresinden ilki, finansmanını NATO üstlendiği için NATO Kablosu olarak da bilinen, Türkiye-Yunanistan arasında yer alan, başlangıç noktası İstanbul/Keşan sonlanma noktası Alexandroupolis olan, (.....) Mbps toplam kapasiteye sahip uluslararası data devresidir. Son dönemlerde söz konusu alt yapıya yapılan

190 yatırımlarla birlikte mevcut bağlantının kapasitesinin artırılmış olduğu da bilinmektedir. Bir diğer uluslararası veri devresi ise; İtalya, Yunanistan, İsrail ve Türkiye'yi birbirine bağlayan Mediterranean Fiber Optik Sistemi'dir. Söz konusu sistem (...) fiber per ve 92 repeater'dan oluşmakta ve her bir perdeki (...) Gbps kapasiteyi (...) katına çıkarma imkânı sağlayan DWDM teknolojisine dayanmaktadır. Bu altı tane fiber perinden, başlangıç noktasından sonlanma noktasına kadar bütünüyle Türk Telekom'a ait olan ve Medtürk olarak adlandırılan (...) fiber perinden biri Girit üzerinden diğeri ise İsrail üzerinden İstanbul-Katanya (İtalya) bağlantısını sağlamaktadır. Sistem (...) Tbps' ye kadar geliştirilebilecek şekilde tasarlanmış olmakla birlikte, sistemin başlangıç kapasitesi (...) Gbps'dir.

200 Konvansiyonel olarak bugüne kadar çok uluslu yatırım ve inisiyatifle gerçekleştirilen, Türk Telekom'un da ortak olduğu ses trafiğine göre tasarlanmış uluslararası kablo sistemleri, artan internet ve data trafiği ile birlikte talepleri karşılayamaz hale gelmiştir. Bu nedenle Türk Telekom tarafından yeni kapasitelerin devreye sokulma ihtiyacı doğmuş ve Medtürk Deniz Altı Fiber Optik kablo sistemi 17.6.2004 tarihinde geçici kabulü yapılarak devreye sokulmuştur. Söz konusu kapasite Mediterranean Fiber Optic Sistem olarak adlandırılan ve 6 per fiber kılı bulunan projeden (...) per kılın alınması ile sağlanmıştır.

1.2.1. İlgili Ürün Pazarı

210 DANTE projesi kapsamında İngilizce adı "GEANT PAN European Research and Education Network" (GN2) olan ihale çerçevesinde, Türkiye bakımından sağlanacak bağlantı hizmetinin denizaltı ve karasal fiber optik kablolar üzerinden veya uydu bağlantısı yoluyla sağlanabilmesi mümkündür.

Fakat ülkemiz koşulları altında ihaleye verilebilecek teklif bakımından uydu platformu üzerinden kapasite sağlanması teknik, fiziki ve ekonomik nedenlerden ötürü mümkün olmamaktadır. Dolayısıyla söz konusu ihale şartları kapsamında tanımlanabilecek en dar pazar "*denizaltı ve karasal fiber optik kablolar üzerinden veri iletim hizmetleri pazarı*" olarak ele alınmıştır.

1.2.2. İlgili Coğrafi Pazar

220 26.8.2004 tarih ve 25565 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren "Telekomünikasyon Hizmet ve Alt Yapılarına İlişkin Yetkilendirme Yönetmeliği"nin 7.9.2005 tarih ve 25929 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren "Ek-A12 Altyapı İşletmeciliği Hizmeti" başlıklı ekinin 1. maddesinde yetkilendirmeye tabi hizmet;

"işletmecilere ve kullanıcılara telekomünikasyon hizmetleri sunulmasına imkan sağlayan transmisyon altyapısı kurulması ve işletilmesidir"

şeklinde tanımlanmıştır. İşletmecinin haklarının sayıldığı Yönetmeliğin 4. bölümünde,

“işletmeci yetkilendirildiği hizmet bölgesindeki bir nokta ile ülke sınırları dışında bir nokta arasında transmisyonu sağlamak amacıyla transmasyon alt yapısı kurma ve işletme hakkına sahiptir”

- 230 ifadelerine yer verilmektedir. Bu bağlamda Eser Telekom’un taleplerinin Alt Yapı İşletmeciliği Hizmeti kapsamında olduğu anlaşılmaktadır.

4502 sayılı Kanun ile değişik 406 sayılı Kanun’un 2. maddesinin (a) bendinde ise aşağıdaki hükme yer verilmektedir.

“Hiç kimse Bakanlıkla bir görev, imtiyaz sözleşmesi yapılmış veya Bakanlık tarafından bir telekomünikasyon ruhsatı veya genel izin verilmiş olmadıkça, telekomünikasyon hizmeti yürütemez ve/veya altyapısı kuramaz ve işletemez.”

Telekomünikasyon mevzuatında yaşanan değişikliklerle birlikte ilgili maddedeki “Bakanlık” ibaresi “Telekomünikasyon Kurumu” ibaresi ile değiştirilmiştir.

- 240 Eser Telekom’un Türk Telekom’a yaptığı talepler süresince ve hâlihazırda hiçbir işletmeci söz konusu hizmeti vermek üzere yetkilendirilmemiştir. Türk Telekom’un sahip olduğu uluslararası fiber optik terminal istasyonları ve bağlantıları kullanılmadan yurt içi yerel ağın uluslararası bağlantısının gerçekleştirilmesi mümkün değildir. Dolayısıyla denizaltı ve karasal kiralık fiber optik kablolar bakımından Türkiye Cumhuriyeti sınırları dâhilinde Türk Telekom’un fiili tekeli devam etmektedir. Başka bir ifade ile söz konusu hizmetlerin Türk Telekom dışında başka bir işletmeciden temini mümkün değildir.

- 250 Bu durum ilgili coğrafi pazarın belirlenebilmesi bakımından özel bir öneme sahiptir. Bir data kapasite bağlantısının sonlanacağı ya da başlayacağı noktanın Türkiye Cumhuriyeti sınırları dahilinde olması durumunda denizaltı ve karasal kiralık fiber optik kablolar bakımından Türk Telekom’un sahip olduğu fiili tekel nedeniyle başka bir teşebbüs tarafından bu hizmetin sunulması mümkün olmamakta, diğer bir deyişle söz konusu hizmete ilişkin arz ikamesi bulunmamaktadır. Bu durumun ilgili yetkilendirmeler yapılmadığı ya da yakın bir zamanda uydu haberleşmesine yönelik teknolojik bir gelişme yaşanmadığı sürece değişmesi söz konusu değildir. Sonuç olarak, ülke sınırları içerisinde arz koşulları bakımından farklılık arz eden herhangi bir bölge bulunmamaktadır. Dolayısıyla ilgili ürün pazarı bakımından çizilebilecek en dar coğrafi pazar “Türkiye Cumhuriyeti sınırları” olarak kabul edilmiştir.

260 I.3. Türk Telekom’un Hakim Durumu

İlgili Ürün Pazarı başlığı altında ayrıntısına yer verildiği üzere, henüz altyapı işletmeciliğine ilişkin olarak herhangi bir lisans verilmemiş olması nedeniyle Türk Telekom denizaltı ve karasal kiralık fiber optik kablolar yoluyla sunulan kapasite hizmetleri pazarında fiili tekel olarak varlığını sürdürmektedir. Kapasite bağlantısının sonlanma ve başlama noktalarında sahip olunan pazar gücü nedeniyle Türkiye Cumhuriyeti Sınırları dâhilinde denizaltı ve karasal kiralık fiber

optik kablolar yoluyla sunulan kapasite hizmetleri pazarında, Türk Telekom'un hâkim durumda olduğu sonucuna varılmıştır.

I.4. Eser Telekom ve Türk Telekom Arasında Yaşanan Süreç

270 Dosyada yer alan bilgilere göre; Eser Telekom, uluslararası devre kiralama talebine ilişkin ilk başvurusunu 26.2.2003 tarihli ve 11-26021 sayılı yazısıyla yapmıştır. Bu yazıda Belçika, İngiltere ve Yunanistan'da bulunan erişim noktalarının açık adresleri verilerek Türk Telekom'dan 2 Mbps, 34 Mbps ve 155 Mbps kapasiteler için bağlantı süre ve fiyatlarının bildirilmesi istenmiştir. Türk Telekom, söz konusu yazıyla talep edilen bilgilere ilişkin yanıtını 3.3.2003 tarihi itibarıyla Eser Telekom'a vermiştir.

280 30.1.2004 tarih ve 11-30011 sayılı Eser Telekom yazısında Atina-Yunanistan, Sofya-Bulgaristan, Brüksel-Belçika, Londra-İngiltere veya Milan-İtalya istikametlerine 155 Mbps, 622 Mbps ve 1.2 Gbps kapasitelerinde, fiber optik kablo üzerinden uluslararası devre kiralanmak istendiği belirtilmiş, söz konusu devreler hakkında tarife bilgileri ve bağlantı süreleri hakkında teklif istenmiş, ayrıca söz konusu ülkelere ek olarak, istenilen kapasitelerde bağlantı sağlanabilecek diğer Avrupa ülkelerinin de kendilerine bildirilmesi istenmiştir. Bu yazıya ilişkin olarak ise Türk Telekom tarafından 1.3.2004 tarih ve 1225 evrak sayılı faks mesajında, talep edilen hızlardaki data devrelerinin Mayıs ayını takip eden aylarda mümkün olabileceği belirtilmiş ve uluslararası kiralık data devre tarifelerine Türk Telekom web adresinden erişilebileceği belirtilmiştir. Bu sırada Eser Telekom, GN2 ihalesine ilişkin olarak tekliflerin son verilme tarihi olan 4.3.2004'te elindeki bilgiler çerçevesinde tam devre fiyat teklifinde bulunmuştur.

290 Bu cevabi yazıya karşılık, Eser Telekom tarafından 26.2.2003 ve 30.1.2004 tarihli kendi yazıları ve Türk Telekom'un 1.3.2004 tarihli yazıları ilgi tutularak hazırlanan 13.9.2004 tarihli başvuruda 155 Mbps, 622 Mbps, 1,2 Gbps uluslararası devre kiralama talebi tekrarlanmaktadır. Tekrarlanan taleplerin yanı sıra aynı yazıyla; uluslararası devrenin yurtdışından Türkiye sınırlarına kadar olan kısmının Eser Telekom tarafından yurt dışı operatöründen temin edilmesi halinde, devrenin Türkiye Denizaltı Fiber Optik Sistemi Kara Terminali veya sınırındaki ilk karasal fiber optik terminaline bağlantısı için alınacak ücret ile söz konusu devrenin yurtiçi kesimine ait şehirlerarası/şehir içi kiralık devre tesis aylık kira ücretleri ve devre tesis süresinin taraflarına bildirilmesi talep edilmiştir.

300 Bu başvuruya ilişkin Türk Telekom tarafından Eser Telekom'a herhangi bir cevap verilmemesi üzerine Eser Telekom, 29.9.2004 tarihli yazısı ile 30.1.2004 ve 13.9.2004 tarihli yazılarını ilgi tutarak Türk Telekom'dan herhangi bir cevap alınmadığını belirtmiş ve ilgi yazılarındaki taleplerini yinelemiştir.

Bu yazıya da Türk Telekom tarafından herhangi bir cevap verilmemiş ve Eser Telekom tarafından 11.11.2004 tarihinde yukarıda yer verilen yazılar ilgi tutularak tenkiten yapılan başvuruda, Türk Telekom'dan herhangi bir cevap alınmadığı

06-13/155-39

bildirilmiş ve devre taleplerinin karşılanmasını teminen en kısa zamanda cevabın beklendiği belirtilmiştir.

310 Bu yazıya da Türk Telekom tarafından herhangi bir cevap verilmemiş ve 7.12.2004 tarihinde Eser Telekom tarafından yukarıda değinilen yazılarda yapılan taleplere karşılık bir cevap beklendiğinin tekrarlandığı bir başvuru daha yapılmıştır.

Bu yazıya da herhangi bir cevap alınamaması üzerine, Eser Telekom'un Ankara 24. Noterliği'nden keşide edilen 30.12.2004 tarih ve 36290 yevmiye numaralı bir ihtarnamesi Türk Telekom'a gönderilmiştir. Söz konusu ihtarnamede Eser Telekom'un 26.2.2003 tarih ve 18932 sayılı evrakı ile yapılan talebi de dâhil olmak üzere yukarıda özetine yer verilen tüm yazışmalara atıf yapılarak;

320 - Atina-Yunanistan, Brüksel-Belçika Londra-İngiltere ve Milan-İtalya'ya çıkış veren 155 Mbps, 622 Mbps veya 1.2 Gbps kapasitesinde seçenekli olmak üzere Fiber optik kablo üzerinden uluslararası devre kiralama koşullarının bildirilmesi ve

- Uluslararası devrenin yurt dışından Türkiye hududuna kadar kısmının Eser Telekom tarafından yurt dışı operatöründen temin edilmesi durumunda, devrenin Türkiye Denizaltı Fiber Optik Sistemi Kara Terminali veya sınırındaki ilk karasal fiber optik terminaline bağlantısı bakımından alınacak ücret ile söz konusu devrenin yurtiçi kesimine ait şehirlerarası/şehir içi lokal kiralık devre tesis aylık kira ücretleri ve devre tesis süresinin bildirilmesi

talep edilmiştir.

Bu yazı üzerine Türk Telekom tarafından verilen cevabi yazıda;

330 - Fiber optik kablolar üzerinden verilen uluslararası kiralık devrelere ilişkin tarifelerde en yüksek hız olarak 155 Mbps ücretinin yer aldığı,

- Atina-Yunanistan, Sofya-Bulgaristan, Brüksel-Belçika Londra-İngiltere ve Milan-İtalya'ya kurulması talep edilen her bir 155 Mbps kapasite için yürürlükteki tarife bilgilerine

yer verilmekte ve;

340 - Yurt dışındaki telekomünikasyon idareleri/şirketler tarafından yüksek hızlı kapasiteler için belirli bir tarife uygulanmadığı, alınan talep doğrultusunda müşteri bazlı fiyat teklifleri verildiği, Eser Telekom'un talep ettiği 622 Mbps ve 1.2 Gbps kapasitelerle ilgili fiyat tekliflerinin oluşturulabilmesi için Eser Telekom tarafından bu devrelerin Türkiye ile karşı ülkelerde sonlanacağı açık adreslerinin yazılı olarak bildirilmesi gerektiği,

- Yazılı olarak alınacak talepler üzerine ilgili operatör/idarelerle irtibata geçilerek Türk Telekom tarafından hazırlanacak fiyat teklifinin Eser Telekom'a bildirileceği,

- Ayrıca uluslararası kapasiteler bakımından Türk Telekom tarafından sadece yurt içi transmisyonunun sağlanmadığı, uluslararası kapasite taleplerinin yurt içi ve yurt dışı bir bütün olarak temin edilebildiği

açıklamaları yer almaktadır.

350 Türk Telekom'un bu yazısına istinaden Eser Telekom tarafından, 11.1.2005 tarihli ihtarname ile söz konusu yüksek kapasiteler için istenen açık adres bilgileri Türk Telekom'a gönderilmiş ve adresler bakımından tekliflerin derlenerek en geç 10 gün içerisinde kendilerine gönderilmesi ve ayrıca bu bağlantı noktalarından daha ekonomik olabilecek bağlantı noktalarının da taraflarına bildirilmesi talep edilmiştir.

Dosya mevcudu bilgilerden, 11.1.2005 tarihli Eser Telekom ihtarnamesine ilişkin olarak, Türk Telekom tarafından 25.1.2005 tarihinde OTE Globe firmasına Eser Telekom'un talepleriyle ilgili bir faks çekildiği, yine Eser Telekom'un talepleriyle ilgili olarak, Telecom Italia Sparkle firmasına ise 31.1.2005 tarihinde faks çekildiği anlaşılmaktadır.

360 İlgili Türk Telekom faksına OTE Globe firmasından gelen 27.1.2005 tarihli cevabi faksta, halihazırda Yunanistan telekomünikasyon operatörü OTE ile Türk Telekom arasında bulunan toplam kapasitenin (.....)'lük (.....=..... Mbps) kısmının Türk Telekom'un internet erişimi için kullanıldığı ve geriye kalan kapasiteyi ise OTE Telekom'un üçüncü kişilere sunmuş olduğu teklifler için rezerve ettiği ifade edilmektedir.

Telecom Italia Sparkle firmasına çekilen faks mesajı ile ilgili olarak ise, Türk Telekom'a gönderilen 14.10.2005 tarih ve 4260 sayılı bilgi isteme yazısına Türk Telekom tarafından verilen 21.10.2005 tarihli cevapta, bu faks mesajına Telecom Italia Sparkle firmasının herhangi bir şekilde cevap vermediği ifade edilmektedir.

370 Tüm bu yazışmaların ertesinde Türk Telekom tarafından Eser Telekom'un taleplerine yönelik olarak Katanya (İtalya) ötesinde Avrupa'daki POP noktalarına erişim açısından daha düşük kapasiteler için alınmış olunan fiyat teklifleri baz alınarak hazırlanan teklifte,

Kapasite	Kurulum (Avro)	Aylık Fiyat (Avro)
622 Mbps	(.....)	(.....)
1.2 Mbps	(.....)	(.....)

ayrıntılarına yer verilmektedir.

1.5. Değerlendirme

Yukarıda da ifade edildiği üzere Eser Telekom'un 26.2.2003 tarihli ilk başvurusu, bu başvuruya verilen yanıtta, Türk Telekom'un ilgili tarife bilgilerine Türk Telekom'un web adresinden ulaşılacağı bilgisine yer verilerek cevaplandırılmıştır.

380 Eser Telekom'un Atina-Yunanistan, Sofya-Bulgaristan, Brüksel-Belçika, Londra-İngiltere veya Milan-İtalya istikametlerine 155 Mbps, 622 Mbps ve 1.2 Gbps kapasitelerinde fiber optik kablo üzerinden uluslararası devre kiralama talebine ilişkin 30.1.2004 tarihli Türk Telekom'a yaptığı başvuruya ise Türk Telekom

tarafından yaklaşık bir ay sonra verilen yanıtta, talep edilen hızlardaki data devrelerinin tesisinin, Mayıs ayını takip eden aylarda mümkün olabileceği belirtilmiş ve uluslararası kiralık data devre tarifelerine Türk Telekom web adresinden erişilebileceği belirtilmiştir.

390 Bu yazışmaların ardından yukarıdaki başlık altında ayrıntılarına yer verildiği üzere, Eser Telekom daha sonra 13.9.2004, 29.9.2004, 11.11.2004, 7.12.2004 ve 30.12.2004 tarihli yazıları ile uluslararası data devre taleplerini yinelemiştir. Ancak Eser Telekom, tüm bu yazışmalar süresince, uluslararası data devre taleplerinin içeriğinde esasa özgü önemli değişikliklere ve yeni eklemelere gitmiştir. Bu değişiklikler sonucunda yenilenen her bir talep, bu taleplere verilecek yanıtlarda da önemli değişiklikler gerektirmek suretiyle taraflar arasındaki yazışma sürecini doğal olarak uzatmıştır. Ayrıca ayrıntısına yukarıda yer verilen Eser Telekom'un 30.12.2004 tarihli ihtarnamesine, Türk Telekom tarafından verilen yanıtta yer alan, "...622 Mbps ve 1,2 Gbps kapasitelerle ilgili fiyat tekliflerinin oluşturulabilmesi için Eser Telekom tarafından bu devrelerin Türkiye ile karşı ülkelerde sonlanacağı açık adreslerin yazılı olarak bildirilmesi gerektiği ve yazılı alınacak talepler üzerine ilgili operatör/idarelerle irtibata geçilerek Türk Telekom tarafından hazırlanacak fiyat teklifinin Eser Telekom'a bildirileceği" ifadesinden ve yine Türk Telekom tarafından 400 vurgulanan, yapılan bu başvurularda belirtilen taleplerin "belirli bir sonlanma noktası içermediği ve paragrafta yer verilen diğer başvuruların belirsiz kapasite talepleri" olduğu biçimindeki açıklamadan anlaşılacağı üzere, Eser Telekom'un taleplerinin içeriğinde, bu taleplere verilecek yanıt için gerekli olan unsurlarda ifade edilen eksiklikler, yazışma sürecinin uzamasına neden olan bir diğer önemli etkindir.

410 Eser Telekom'un 30.12.2004 tarihli ihtarnamesinde yer alan, "uluslararası devrenin yurt dışından Türkiye hududuna kadar kısmının Eser Telekom tarafından yurt dışı operatöründen temin edilmesi durumunda, devrenin Türkiye Denizaltı Fiber Optik Sistemi Kara Terminali veya sınırındaki ilk karasal fiber optik terminaline bağlantısı bakımından alınacak ücret ile söz konusu devrenin yurtiçi kesimine ait şehirlerarası/şehir içi lokal kiralık devre tesis aylık kira ücretleri ve devre tesis süresinin bildirilmesi" talebi, Türk Telekom'un cevabi yazısında "uluslararası kapasiteler bakımından Türk Telekom tarafından sadece yurt içi transmisyonunun sağlanmadığı, uluslararası kapasite taleplerinin yurt içi ve yurt dışı bir bütün olarak temin edilebildiği" şeklinde ifade edilerek yanıtlanmıştır.

420 Eser Telekom'un 11.1.2005 tarihli ihtarnamesi ile söz konusu yüksek kapasiteler için istenen açık adres bilgilerini Türk Telekom'a göndermesinden sonra ise Türk Telekom, yukarıda da yer verildiği üzere Ote Globe ve Telecom Italia Sparkle firmalarına Eser Telekom'un talebi ile ilgili olarak başvurmuş, ancak söz konusu firmalardan talebin karşılanmasına yönelik herhangi bir olumlu yanıt alamamıştır. Dolayısıyla, hâlihazırda elde bulunan bilgiler ve Türk Telekom'un beyanları doğrultusunda, taraflar arasında yaşanan sürecin değerlendirilmesinden de anlaşılacağı üzere, Türk Telekom'un kapasite sınırı ve elinde bulunan imkânlar dâhilinde Eser Telekom'un taleplerini reddettiğini kabul etmek mümkün değildir.

Ayrıca, Kurumumuza daha önce de intikal eden şikayetlerden, taraflar arasında süregelen uyuşmazlıklar bulunduğu bilinmektedir. Dosya içeriği anılan geçmiş uyuşmazlıklarla birlikte dikkate alındığında, dosya konusu şikayetin daha çok taraflar arasındaki ticari ilişkiden kaynaklandığı anlaşılmıştır.

J. SONUÇ

- 430 Düzenlenen rapora, toplanan delillere ve incelenen dosya kapsamına göre;
Türk Telekomünikasyon A.Ş.'nin denizaltı ve karasal fiber optik kablolardaki hakim durumunu kötüye kullandığı iddiası ile ilgili olarak;
- Eser Telekomünikasyon Sanayi ve Ticaret A.Ş.'nin, gerek Türk Telekomünikasyon A.Ş. ile yaptıkları tüm yazışmalar süresince, uluslararası data devre taleplerinin içeriğinde esasa özgü önemli değişikliklere giderek gerekse uluslararası data devre taleplerinin içeriğinde, bu taleplere verilecek yanıt için gerekli olan, “devrelerin Türkiye ile karşı ülkelerde sonlanacağı açık adresler” gibi unsurlara yer vermeyerek yazışma sürecinin uzamasına yol açması,
- 440 – dosya konusu şikayetin daha çok taraflar arasındaki ticari ilişkiden kaynaklanması

nedenleriyle, hakkında önaraştırma yürütülen Türk Telekomünikasyon A.Ş. hakkında soruşturma açılmasına gerek olmadığına OYÇOKLUĞU ile karar verilmiştir.

06-13/155-39

16.02.2006 tarih ve 06-13/155-39 sayılı Kurul Kararı'na

KARŞI OY GEREKÇESİ

Düzenlenen rapora, toplanan delillere ve ilgili Kuruma yönelik geçmişteki soruşturmalara itibar edilirse, Türk Telekomünikasyon A.Ş.'nin, bu dosya çerçevesinde, pazardaki hakim durumunu kötüye kullandığı; teknik veya ticâri gerekçe veya uyuşmazlık iddia ve savunması ile sorumluluktan kaçınıp kolay yolu seçtiği, dolayısıyla, hakim durumdaki bir teşebbüsün göstermesi gereken hassasiyetten uzak olduğu izahtan vârestedir.

Soruşturma açılması gerektiği düşüncesiyle, aksi yöndeki Kurul Kararı'na katılamıyorum.

Prof.Dr.Nurettin KALDIRIMCI
Kurul Üyesi

Rekabet Kurulu'nun 16.02.2006 tarih ve 06-13/155-39 sayılı Kararı'na

KARŞI OY GEREKÇESİ

Türk Telekomünikasyon A.Ş.'nin denizaltı ve karasal fiberoptik kablolardaki hakim durumunu kötüye kullanması konusunda alınan söz konusu Kurul Kararı'na aşağıda belirttiğim gerekçeler ile karşıyım.

Şikayetin konusu olan denizaltı ve karasal fiber optik kablolar bakımından Türkiye içerisinde Türk Telekom'un fiili olarak tekel durumda bir işletme olması nedeniyle, DANTE projesinin Türkiye ayağı için gerekli olan bağlantı ve veri transferi hizmetinin ancak ve ancak Türk Telekom'dan kiralık kapasite talep etmek yoluyla sağlanabilmesi mümkün olduğundan, Türk Telekom'un bu pazarda hakim durumda olduğu açıktır.

Bu çerçevede, Öneri Raporu'nda yer verilen bilgilerden Eser Telekom'un Atina-Yunanistan, Sofya-Bulgaristan, Brüksel-Belçika, Londra-İngiltere veya Milan-İtalya istikametlerine 155 Mbps, 622 Mbps ve 1.2 Gbps kapasitelerinde Fiber Optik kablo üzerinden Uluslararası Devre kiralama talebine ilişkin 30.1.2004 tarihli Türk Telekom'a yaptığı başvuruya Türk Telekom tarafından yaklaşık bir ay sonra verilen yanıtta, talep edilen hızlardaki data devrelerinin tesisinin, Mayıs ayını takip eden aylarda mümkün olabileceği ve Uluslararası Kiralık Data Devre tarifelerine Türk Telekom web adresinden erişilebileceğinin belirtildiği; daha sonra ise, Eser Telekom'un 13.09.2004, 29.09.2004, 11.11.2004, 07.12.2004 tarihli yazıları ile ısrarlı bir şekilde söz konusu taleplerini yinelemesine karşın Türk Telekom'un, Eser Telekom'un Ankara 24. Noterliği'nden keşide edilen 30.12.2004 tarih ve 36290 yevmiye numaralı bir ihtarnamesine kadar ilgili yazılara herhangi bir yanıt vermemiş olduğu; bu nedenlerle Türk Telekom'un önce, Eser Telekom'a, taleplerine ilişkin olarak kendi web sitesini adres olarak göstermek, böylece Eser Telekom'u yanlış bir adrese yönlendirmek ve sonrasında ise Eser Telekom'un

06-13/155-39

ısrarlı yazılarına 3,5 ayı aşkın bir süre boyunca yanıt vermemek suretiyle Eser Telekom'u, taleplerine ilişkin gerçekçi hiçbir yanıt vermeyerek ticari yaşamda kabul edilemeyecek kadar uzun bir süre beklettiği anlaşılmaktadır.

Türk Telekom, Eser Telekom'un başvurularında kapasite ve sonlanma noktalarının belirtilmediğini iddia etmektedir. Ancak bu iddiaların doğru olduğu varsayılsa bile, 3,5 ayı geçen bir süre boyunca tekrarlanan taleplere karşın, kendisinden mal ve hizmet talep eden bir müşterisine, talepleri konusunda herhangi bir yanıt verilmemesinin ya da bu müşterinin, talepleri konusunda bilgilendirilmemesinin, sunduğu hizmet satışları ile gelir elde eden rasyonel bir teşebbüs tavrı olmadığı açıktır.

Ayrıca, Eser Telekom tarafından talep edilen söz konusu hizmetin sağlanması açısından, uluslararası data devrelerinin Türkiye ile karşı ülkelerde sonlanacağı açık adreslere ilişkin eksikliklerin, Türk Telekom'un Eser Telekom tarafından yapılan ve pek çok kez yinelenen başvurulara sessiz kalmasının gerekçesi olamayacağını düşünmekteyim. Bu eksiklik, karşılıklı iş yapma ve gelir elde etme güdüsü ile hareket eden teşebbüslerin sessiz kalmak yerine iletişim kurma yoluyla sergileyecekleri çabalar aracılığıyla kolayca giderilebilecek niteliktedir.

Bu eksikliğin giderildiği Eser Telekom'un 11.01.2005 tarihli ihtarnamesi ile devrelerin Türkiye'de ve karşı ülkelerde sonlanacağı açık adresleri bildirmiş olmasına karşın, Türk Telekom'un, söz konusu yazıda belirtilen taleplere ilişkin ilk başvurusunu (taleplere ilişkin verilecek yanıtın, katılınılacak ihalede teklif verilmesi bakımından ivedilik ve önem arz ettiği belirtilmiş olmasına karşın) OTE firmasına ancak 25 Ocak 2005 tarihinde, yani başvurudan ancak iki hafta sonra yaptığı açıkça görülmektedir. Aradan geçen iki haftalık sürenin ise Türk Telekom'un Eser Telekom'un taleplerine karşı benimsemiş olduğu kayıtsız tutumun bir yansıması olarak değerlendirilmesi gerekmektedir.

Benzer bir şekilde Türk Telekom tarafından, Eser Telekom'un talepleriyle ilgili olarak diğer kapasite temin imkânı olarak değerlendirilen Telecom Italia

06-13/155-39

Sparkle firmasına ise Eser Telekom'un başvurusundan ancak 20 gün sonra, 31.01.2005 tarihinde faks gönderilmiştir. Türk Telekom'un Kurumumuz tarafından kendilerine gönderilen 14.10.2005 tarihli bilgi isteme yazısına göndermiş olduğu cevap yazısında ise Türk Telekom'un talepleriyle ilgili olarak Telecom Italia Sparkle firmasının kendilerine hiçbir yanıt vermediği ifade edilmektedir. Türk Telekom'un 11.01.2005 tarihli Eser Telekom taleplerine ilişkin bu başvuruyu Telecom Italia Sparkle firmasına, talebin gelmesinden sonra 20 günlük bir süre içinde yapmış olması, yine bu firmanın Eser Telekom'un taleplerine karşı göstermiş olduğu kayıtsız tutuma ilişkin oluşan olumsuz fikirleri pekiştirmektedir. Bu çerçevede, Türk Telekom'un Telecom Italia Sparkle firmasından herhangi bir yanıt alamaması karşısında talebine ilişkin herhangi bir yinelemede ya da tenkitten bulunmamış olmasının iyi niyet kuralları ya da ticari örf ile bağdaşır olmadığını düşünmekteyim.

Buna ek olarak, Eser Telekom ile DANTE arasında kapasite sağlanmasına yönelik yapılan anlaşmanın sözleşmenin bitim tarihinden itibaren 3 ay uzatılmasına karşın Türk Telekom'un Eser Telekom'a ihale çerçevesindeki taleplerine yönelik teklifinin ancak 10.05.2005 tarih ve 1959 sayılı Türk Telekom faksı ile iletildiğinin görülmektedir. Söz konusu teklifin tarihi ise Eser Telekom'un ihaleye katılımı için gecikmiş bir teklif olduğu açıktır

Hizmet satarak gelir elde eden rasyonel bir firmanın, satacağı hizmetlerle doğrudan ilişkili olan taleplerinde daha makul ve kararlı davranması beklenecektir. Buna rağmen, yazışma süreleri ve taleplere ilişkin tenkiden herhangi bir yazı gönderilmemesi hususları da göz önünde bulundurulduğunda Türk Telekom'un iyi niyet kuralları çerçevesinde üzerine düşen görevi yerine getirmiş olduğundan bahsedilmesi güçtür. Takınılan bu tutumun gelir elde etme amacıyla faaliyetlerini yürütmekte olan rasyonel bir teşebbüsün göstermesi gerekli davranışlardan uzak ve Eser Telekom'un ihaleye girmesinin engellenebilmesi amacıyla zaman geçirme politikasının bir sonucu olduğu kanaatindeyim.

Diğer taraftan, Türk Telekom'un OTE firması ile DANTE projesi kapsamında talep edilen kapasitenin sağlanabilmesi amacıyla Öneri Raporu'nun "ilgili pazar" başlığı altında açıklanan NATO şebekesi üzerinden kapasite sağlanmasına yönelik 5 Ekim 2005 tarihinde bir anlaşma yapılmış olduğu görülmüştür. Yapılan anlaşma incelendiğinde sözleşme konusunun, DANTE Projesi kapsamında gerekli olan hizmetlerin OTE firmasına temini olduğu anlaşılmaktadır. Ayrıca sözleşme konusu hizmet spesifikasyonlarına bakıldığında ise bunların, Eser Telekom tarafından talep edilen hizmetler ile uyduğu da anlaşılmaktadır.

Türk Telekom'a gönderilen 28.10 2005 tarihli bilgi isteme yazısında "Yunanistan uyruklu bir telekomünikasyon şirketi olan OTE ile yapılan yazışma ve anlaşmalar" talep edilmiş, fakat Türk Telekom tarafından OTE firmasının Mednautilus firması üzerinden kapasite kiralayarak DANTE projesinin bir ayağını teşkil eden Ankara ve İstanbul'daki erişim noktalarına erişimi hakkında OTE ile yapılmış herhangi bir anlaşma hakkında bir bilgi verilmemiştir.

Dosya mevcudu bilgilerden DANTE projesi işinin Eser Telekom'un bütün faaliyetlerinden elde ettiği cironun yarısından fazlasını oluşturduğu, elde edilen net kar bakımından ise bu işten elde edilen gelirlerin daha da önemli bir paya sahip olduğu ve sonuç olarak Eser Telekom'un faaliyetlerini yürütmesi bakımından Dante projesinin önemli bir gelir kaynağı olduğu da anlaşılmaktadır. Bu bilgiler ışığında **Türk Telekom'un 4054 sayılı Kanun'un 6. maddesini ihlal ettiği iddia edilen eylemleri sonucu Eser Telekom'un bu ihalenin dışında kalmasının,** şirket açısından büyük bir kayıp oluşturduğu ve bu kaybın şirketin pazardan çıkmasına neden olabilecek nitelikte bir kayıp olduğunu düşünmekteyim.

Ayrıca Telekomünikasyon Kurumu'ndan gerek ilk inceleme gerekse öneri aşamasında Kurumumuza intikal eden görüşlerin her ikisinde de, konunun, esas olarak serbest piyasada oluşan mal ve hizmet alımına ilişkin ihale süreciyle ilgili olması dolayısıyla Telekomünikasyon Kurumu'nun görev alanı ile doğrudan ilişkili olmadığı ve konuya ilişkin nihai değerlendirmenin Rekabet Kurumu tarafından yapılmasının uygun olacağı düşünülüyor ifade edilmektedir.

06-13/155-39

Ayrıca yine bu görüşlerin ikincisinde, Türk Telekom tarafından mahkeme konusu edilmiş, taraflar arasındaki ticari ilişkiden kaynaklanan uyuşmazlıklara ve Eser Telekom'un yetkisi dışında PRI hatları üzerinden ses iletimi yaptığına yönelik iddialara ilişkin olarak ilgili mevzuatta hüküm bulunmadığı ve de ticari ilişkiden kaynaklanan uyuşmazlıkların söz konusu hizmet talebinin karşılanmaması bakımından bir gerekçe oluşturmayacağıın ifade edildiği de görülmüştür.

Sonuç olarak, dosya kapsamında yapılan incelemelerden, Türk Telekomünikasyon A.Ş.'nin DANTE Projesi kapsamında açılan ihaleye yönelik Eser Telekom'un taleplerini ihale tarihine kadar karşılamadığı anlaşılmaktadır. Ayrıca Türk Telekom tarafından Eser Telekom'un benzer taleplerine rağmen, bu talepler göz ardı edilmek suretiyle OTE ile bir anlaşma yapılarak bu firmaya DANTE projesi kapsamında kapasite sağlandığı da tespit edilmiştir.

Bu çerçevede, Türk Telekomünikasyon A.Ş.'nin bu eylemlerinin arkasında haklı bir ticari gerekçe bulunmadığı ve bu eylemlerin Eser Telekom'un pazar dışına çıkarılmasına neden olabilecek nitelikte olduğu, dolayısıyla Türk Telekomünikasyon A.Ş.'nin bu yolla 4054 sayılı Kanun'un 6. maddesini ihlal ettiği iddiaları ciddi bulunarak bu teşebbüs hakkında 4054 sayılı Kanun'un 41. maddesi uyarınca **soruşturma açılması gerektiği** kanaatindeyim.

M.Sıraç ASLAN
Kurul Üyesi

(16.2.2006 tarihli, 06-13/155-39 sayılı Kurul Kararı'na)
KARŞI OY GEREKÇESİ

Türk Telekomünikasyon A.Ş.'nin denizaltı ve karasal fiber optik kablolardaki hakim durumunu kötüye kullandığına dair yapılan başvuru ile ilgili olarak çoğunluğun dosya konusu şikayetin taraflar arası ticari ilişkiden kaynaklanması nedeniyle soruşturma açılmaması yönündeki görüşüne aşağıdaki sebeplerden dolayı katılamamıştır:

DANTE Projesi kapsamında açılan uluslar arası ihaleye katılmak isteyen ve o tarih itibariyle bu projeyi yürütmekte olan Eser Telekom'un ihaleye girebilmesi için Türk Telekom'un karasal fiber optik alt yapısını kullanmasının zorunlu olduğu ve T. Telekom'un bu piyasada hakim durumda olduğu tartışmasızdır. Dosya mevcudu bilgilerden, Eser Telekom'un Türk Telekom'dan gerekli fiyatları alamadığı için ihaleye teklif veremediği ve bu nedenle ihale dışı kaldığı da açıktır. Türk Telekom'un istenilen fiyatları haklı bir nedenle mi, yoksa hakim durumunu kötüye kullanmak gayesiyle mi zamanında vermediğine dair bu aşamada şahsen kesin bir kanaate ulaşamamıştır.

Bilindiği üzere; 4054 sayılı Kanunun 42. maddesinde Kurulun, şikayet başvurularında ileri sürülen iddiaları ciddi ve yeterli bulması soruşturma yapılmasına karar verebileceği öngörülmektedir. Gerek dosya mevcudu İlk İnceleme ve Öneri Raporlarında ve eklerinde yer alan bilgi ve belgelerden, gerekse Telekomünikasyon Kurumunun hem ilk inceleme hem de öneri safhalarında verdiği görüşlerden şikayet konularının 4054 sayılı Kanun kapsamında incelenebileceği ve bir soruşturma açılmasına yetecek derecede ciddi ve yeterli olduğu düşünülmektedir. Oysa çoğunluk, bu aşamada bir ihlal olmadığı ve bu nedenle bir soruşturma açılmasına gerek olmadığı **kesin kanaatine** sahip görünmektedir.

Mevcut dosya kapsamındaki bilgi ve belgeler çerçevesinde bir ihlal olmadığı ve dolayısıyla bir soruşturma açılmasına gerek olmadığı konusunda kesin bir yargıya sahip olmadığım, aksine iddiaları ciddi ve yeterli bulduğum için çoğunluğun soruşturma açılmaması yönündeki görüşüne iştirak imkânı bulamadım.

Mehmet Akif ERSİN
Kurul Üyesi